

dens Control og istedetfor som hidtil at drives under Statens Pengeansvar fremtidig skal drives under privat Pengeansvar. Det Standpunkt, som det ærede Mindretal herved har indtaget i denne Sag, er ingenlunde ukjendt her i Thinget; og jeg kan tilføie, at det er et Standpunkt, som ingenlunde er mig selv fremmod, idet der har været et Tidspunkt i min Udvikling, hvori det er forekommet mig ikke usandsynligt, at noget Saadant kunde lade sig gøre. Jeg har endog her i Salen ført Ordet for denne Tanke, vel ikke saaledes, at den fremtraadte formuleret i et Forslag, men som en Tanke, der fortjente en grundig Undersøgelse. Fremsettelsen af denne Tanke her i Folkethinget havde ogsaa tilfølgende, at den vedkommende Minister lod foretage en saadan Undersøgelse, og da jeg kom til at tage Deel i denne Undersøgelse, fik jeg derved Leilighed til at trænge dybere ind i Sagen, til at gjøre det klart for mig selv, hvorvidt det kunde være hensigtsmæssigt og rigtigt at overdrage Theatret til en mere privat Bestyrelse. Det Resultat, hvortil jeg dengang kom, var imidlertid det, at det ikke vilde være tjenligt at foretage en saadan Forandring i det Bestaaende; og mine Anskuelser i den Henseende ville findes meddeelte. Thinget gennem en Commissionsbetænkning, som blev afgiven i Marts 1851, ligesom jeg senere fik Leilighed til for Thinget nærmere at forsvare, udvikle og begrunde de efter min Mening modnere Anskuelser, hvortil jeg var kommen ved at undersøge Sagen nøiagtigere, hvilket ogsaa blandt andre Omstændigheder havde tilfølgende, at Thinget dengang sluttede sig til disse Anskuelser og vedtog det af Regjeringen forelagte Lovudkast, der var grundet paa den Tanke, at Theatret i det Væsentlige skulde vedblive at staa i det samme Forhold til Statskassen som det, hvori det hidtil har staaet. De Grunde, som den Gang bestemte mig, og som jeg maa tilstaae, at jeg senere har faaet bekræftede, ere væsentlig hentede fra to Betragtninger. Den første er den, at et Skridt som det at overdrage det kongelige Theater til en Entrepreneur vil have en stor praktisk Vanskelighed, idet vore For-

hold ikke ere saaledes udviklede, at det med Sandsynlighed vil være muligt her i Landet at finde en Mand, som paa eengang forener de forskjellige Egenstaber, der høre til for at kunne overtage en saadan Anstalt. En saadan Mand maa nemlig være i Besiddelse baade af de Kandsegenstaber — om jeg saa maa sige — de Gyver i Sjælen, som ere nødvendige for at kunne styre og lede et slikt Foretagende paa den rigtige Maade, og tillige af den Pengestyrke, som hører til for at kunne drive et saadant Foretagende; thi De maae dog vide, mine Herrer, at dette ikke er en Sag, hvortil man let og løst kan give sig hen uden at have en meget betydelig Pengekraft, hvilket jeg senere skal komme tilbage til. Dernæst vilde det efter min Overbevisning ogsaa være forbundet med overmaade stor Vanskelighed at clausulere den Contract, der maatte indgaaes med en saadan Mand, saaledes, at han kunde holdes til at opfylde de Forpligtelser, han maatte paatage sig, naar Theatret skulde føres paa en tilfredsstillende Maade, idet nemlig disse Forpligtelser ere af en saadan Besskaffenhed, at der meget vanskeligt kan gives dem et concist Udtryk. De gribe nemlig ind paa Smagsgebetet, paa de æsthetiske Anskuelseres Gebeet, og de berøre, fort sagt, mange saadanne Ting, for hvilke det er overmaade svært at faae bestemte Udtryk, hvortil man kan holde sig i Tilfælde af Contractsbrud fra Entrepreneurs Side. — Den anden Hovedbetragtning er den, at det har maattet forekomme dem, der betragte Nationaltheatret som en vigtig Institution hos os, meget betænkeligt at give det hen til den Tilfældighed, som opstaaer af, om man kan finde en Entrepreneur, der passer for Ledelsen af Theatret, og om denne Entrepreneur kan og vil opfylde sine Forpligtelser. Naar en saadan Entrepreneur stilles i Spidsen for et Foretagende som Styrelsen af et Theater, er han nemlig i høj Grad underkastet de forskjellige Chancer, der kunne fremkomme ved Theatrets Drift, men sæt nu, at han kommer i Forlegenhed eller ikke kan opfylde sine Forpligtelser! Den hele Administration vil da komme til at lide, det hele